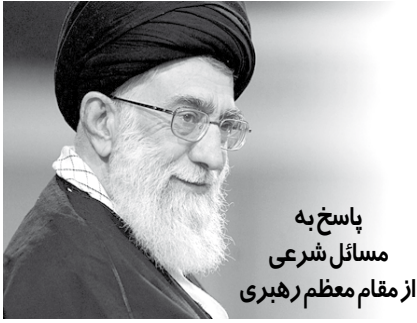

نصیحت، بهترین عطیه الهی

پاسخ به
مسائل شرعی
از مقام معظم رهبری

پیرسلمان زندگی

یکی از مهمترین ویژگیهای دین مبین اسلام، بُعد نصیحتگری و پنددهی آن است که ثمرات فراوانی را برای پیروان خود به ارمغان خواهد آورد و در اصلاح روابط اجتماعی نقش مهمی را ایفا خواهد کرد. از این رو قرآن کریم که از درگاه احدیت به صورت وحی پر خاتم پیامبران نازل شده هدفی جز راهنمایی و نصیحت بندگان در راه رسیدن به کمال و سعادت ندارد. در مقال این هفته به برخی از آثار و ثمرات نصیحت و نصیحت پذیری می پردازیم.

نصیحت در کتب

نصیحت در کتب اخلاقی به معنی پاک کردن نیت از هر گونه نادرستی در بر خورد را گویند.

ملا احمد نراقی در معراج السعاده می گوید: نصیحت ضد حسد است و آن عبارت است از دوست داشتن خیر و نعمتی که صلاح مسلمین باشد. بنابراین باید گفت زندگی اجتماعی ما توأم با روابط و تأثیرات خاص است و از این جهت هر انسانی نسبت به دیگری وظیفه‌ای دارد.

وظیفه یکی نصیحت گوئی از سر دلسوزی و تعهد و دیگری پندپذیری و به کارگیری است. از این رو اخبار و احادیث بسیار زیادی در باب اهمیت نصیحت بیان شده است.

در حدیثی از پیامبر اکرم (ص) نقل است که فرموده‌اند قومی که افراد آن نصیحت کننده نباشند و علاقه‌ای هم به نصیحت‌گران نداشته باشند، هیچ خیر و برکتی در آنان نخواهد بود. در کلام دیگری از آن حضرت نقل است که فرمودند: اساس دین نصیحت و خیرخواهی است پس همانطور که روحیه نصیحت‌گری و نصیحت‌پذیری باعث قوام فرد و جامعه خواهد شد، ترک نصیحت مساوی است با عذاب و سقوط در وادی هلاکت به همین دلیل حضرت صالح (ع) قبل از گرفتار شدن قوم خود به عذاب الهی و هلاکت به آنان چنین گفت: ای مردم! من وظیفه نصیحت را در حق شما به اتمام رساندم و آنچه گفتنی بود بارها از جانب خدا به شما ابلاغ کردم و در نصیحت و ارشاد شما کوتاهی نکردم.

جایگاه نصیحت

روایات بسیاری در باب اهمیت و جایگاه بسیار مهم نصیحت از ائمه (ع) نقل شده است

که به برخی از آنها اشاره می کنیم:

در مکتب رسول گرامی اسلام (ص) نصیحت و خیرخواهی یکی از حقوق لازم برادران دینی بر یکدیگر معرفی شده است. ایشان می فرمایند:

حق مسلمان بر مسلمان پنج چیز است:

۱- چون او را دیدی، بر او سلام کنی ۲- هنگامی که تو را دعوت کرد بپذیری و یا زمانی که تو را به کمک خواند اجابتش کنی ۳- و آن گاه که از تو نصیحت و راهنمایی خواست، ارشادش کنی ۴- وقتی مریض شد به عیادتش بروی ۵- هنگامی که از دنیا رفت، در تشییع جنازه‌اش شرکت کنی.

امام صادق (ع) نیز در اهمیت نصیحت گوئی می فرمایند: بر شما لازم است که همواره نصیحت کننده باشید و آن را در هیچ زمانی رها نکنید و خدا فرموده که همیشه نسبت به مردم خیر خواه و نصیحت کننده‌ای مهربان باشید. به خاطر اهمیت فوق العاده این امر و بخصوص در نهج البلاغه، یکی از عوامل بعثت پیامبر اکرم (ص) نصیحت‌گری در میان مردم بر شمرده شده است. ایشان می فرمایند: و او که درود خدا بر او و خاندانش باد از سوی خداوند برانگیخته شد و با دلسوزی تمام رهنمودشان داد و نصیحتشان کرد...

بنابراین نصیحت در فلسفه وحی و بعثت جایگاه رفیعی دارد و از آن جمله یکی از رسالت‌های پیامبر اکرم (ص) به حساب آمده است. در یک حدیث تامل برانگیز از امام محمد باقر (ع) نقل است که می فرمایند: از کسی باید بیش از دیگران پیروی کنی که تو را خالصانه نصیحت می کند ولو با نصیحت خود تو را به گریه اندازد، اما از کسی که مصلحت واقعی تو را در نظر نمی گیرد و صرفاً با غش

احکام خمس

سؤال:

محصل هستم و پدرم هر هفته مقداری پول به عنوان پول توجیبی به من می دهد، و من آن را در بانک پس انداز می کنم، آیا خمس به آن تعلق می گیرد؟

پاسخ:

پولی که پدر شما بخشیده است، خمس ندارد. ولی اگر سود داشته باشد و تا سر سال خمسی در امور زندگی مصرف نشود، سود آن متعلق خمس است.

و حيله و ناخالصی موجبات سرور و شادی تو را فراهم می کند اطاعت منما ای بسا پشت این شادیهای آلوده به گناه و زودگذر غمها و غصه‌های طولانی باشد.

به همین جهت است که امام صادق (ع) فرمود: کسی که برادر مسلمانش را در طریق ناپسندی بیاید و عیب و نقص او را به او و در عین توان و قدرت نکوید به او خیانت ورزیده است.

نتیجه‌ای که از مجموع احادیث بیان شده، می توان گرفت آن است که باید سعی کنیم تا قلب خود را از زنگارهای گناهان پاک کرده و نسبت به دیگران حسن ظن داشته و آنان را مانند خود بپنداریم که در این صورت با ازدیاد صفا و صمیمت متقابل روحیه خیرخواهی را در خود تقویت می کنیم.

در یک نتیجه گیری کلی از مباحث بیان شده می توان گفت نصیحت به لحاظ ثمرات فراوانی که دارد از بهترین عطیه الهی و انسانی است که برای پالایش روح و آسایش تن و رشد معنوی اثر موثری دارد. بنابراین باید ناصحان را شناسایی کرد و با دریافت نصیحتشان و به کاربندی آن به سوی قله رفیع سعادت و خوشبختی گام برداشت.

حق نصیحت خواه این است که به راه صحیحی که میدانی می پذیرد راهنمایی اش

کنی و سخن در حد درک و فهمم و عقلش بگویی که هر عقلی ظرفیت مخصوص به

اهام زین العابدین (ع)

خود را دارد و روشن تو باید همراه با مهربانی و محبت باشد.

ای
نور
زندگی